

Dolor i discapacitat: la via vaticana

Haviem estat força entretinguts des que un Papa bronzejat, després de 14 dies de vacances a la vall d'Aosta, a Itàlia, represa la seva tasca pastoral, començava a revisar a la baixa les promeses celestials i, també, els possibles sofriments d'ultratomba. Després de declarar que el cel, l'infern i el purgatori no eren llocs físics, sinó territoris de l'esperit, li tocava al dimoni: "Satanàs està definitivament vençut", va dir el Pontífex. Un veritable trontoll del que havia estat fins ara l'adroctinament clàssic de l'Església (on algun agosarat teòleg fins i tot havia arribat a mesurar l'altura de les flames de l'infern) que no crec que li fes cap gràcia a la cúria tradicional. Alguns malpensats van suggerir que aquesta sobtada caiguda del cavall, si se'm permet un símil bíblic, no va ser gens espontània, ja que ho atribuïen al que anomenaren "setge de la ciència". Així i tot, què volen que els digui, aquest gir conciliador, confirmant el que fa molts anys havien ja proclamat teòlegs anatematitzats pel mateix Vati-

cà, donava una certa esperança a l'hora de preveure futures manifestacions "terrenals" d'un home que no s'ha des-tacat precisament per la seva consonància amb els nous ritmes de la societat.

No fa molt, però, en un matí d'intens fred a la plaça de Sant Pere del Vaticà, on s'aplegaven uns gelats malalts i discapacitats per assistir a la missa oficiada pel Papa com a culminació del "Jubileu dels malalts" (sic), Joan Pau II els demanava en la seva homilia un esforç de comprensió respecte de les seves limitacions físiques: "S'ha d'acceptar el dolor i la malaltia perquè formen part dels dissenys de Déu", va dir el Pontífex. Vaja home, vaig pensar jo, precisament ara que, com aquell que diu, havíem deixat ja de banda l'"Apocalipsi", un seguit d'imatges de terror, on s'evoca un fi tràfic i irremeiable, i "La divina comèdia" de Dante passaria a ser una obra assimilable a les de Stephen King, resulta que els malalts i discapacitats som els parents pobres d'aquesta moguda de rebaixes. Condemants a acceptar qualsevol "sofriment", ja que, segons va dir, aquest ha "adquirit un

sentit que el fa particularment preciós".

La veritat, un pot arribar a entendre que la voluntat del Papa, com tothom sap, és inescrutable, però d'aquí a considerar preciós el sofriment dels malalts i haver de contemporitzar amb la meua discapacitat física perquè Déu es va aixecar un dia amb el peu esquerre, hi va un tros crec que excessivament llarg. Aquest suposat disseny diví, que intenta transformar una mala passada en una joia, porta una càrrega d'alegre fatalisme que tira d'esquena. La confusió en els termes i el fons és la seva característica principal, i la pretesa compassió afavoreix un paternalisme rònc en el tractament de les persones amb discapacitat del qual, afortunadament, cada vegada més, aquesta societat es va desempallegant.

No es tracta de qüestionar principis teològics, però, ¿no seria millor advocar pel paliament del dolor i la curació de la malaltia, i promoure l'acompanyament solidari de tot aquell que pateix, en comptes d'aquesta resignació masoquista enmig de mirades al cel? I pel que fa a la discapacitat, cadascú la viu

com pot i com vol. Per tant, el punt de vista jerarquitzat, patriarcal, antiquat i desconnectat de la realitat social que suggereix "comprendre" les nostres limitacions com una càrrega-regal, que és característic de l'ortodòxia vaticana, seria de fet un mal acudit si no fos perquè es tracta d'una situació personal que té tantes lectures com afectats. D'altra banda, la normalitat amb què la majoria de les persones amb discapacitat, cada vegada més, participen activament en la vida social, adoptant una actitud positiva davant la seva limitació, és la resposta més clara a aquest recurrent costum de tractar-los com a menors d'edat afectats per un suposat estigma. La discapacitat, definitivament, és una circumstància, no una condició que exigeixi llepar-se les ferides contínuament en un acte de contrició, i que impedeixi considerar a la persona un ciutadà més.

El que és curiós, a més, és que el Vaticà no aplica sempre, i a tothom, les mateixes receptes d'acceptació de la fatalitat i el sofriment com una voluntat ineludible. Què me'n diuen, si no, de la seva sobtada preocupació perquè "es posi fi, al més aviat possible, a l'odissea" de l'exdictador xilè Augusto Pinochet, perquè "torni a la seva pàtria"? Deu ser que quan un ha compartit balcó al palau de la Moneda de Xile amb Pinochet, queda investit d'una certa butlla papal.●

EC SEGRE, 31-3-00